

نام:	باسمه تعالی	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۱۱
نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجانغربی	مدت امتحان: ۷۰ دقیقه
پایه کلاس: یازدهم (۲۰۲)	معاونت اداره کل و مدیریت آموزش و پرورش شهرستان خوی	ساعت امتحان: ۸ صبح
رشته تحصیلی: تجربی	ماده درسی: فارسی ۲ دبیرستان: استعداد های درخشان علامه حلی خوی	نوبت آزمون: نوبت اول دی ۱۴۰۲

صفحه ۱

بارم	قلمرو زبانی (۷ نمره)
۱	<p>۱- معنی واژه های مشخص شده را بنویسید .</p> <p>الف) زَنخْدان فرو برد چندی به جیب</p> <p>ب) رفیقی خوش خُلق و بذله گو که <u>عَنْدَلِیب</u> انجمن اُنس ما محسوب می شد</p> <p>پ) به مغرب <u>سینه مالان</u> قرص خورشید / نهان می گشت پشت کوهساران .</p> <p>ت) گو یا رب از این <u>گزارف کاری</u> / توفیق دهم به رستگاری</p> <p>۲- نوع روابط معنایی هر گروه از واژگان زیر را مشخص کنید .</p> <p>الف) مهر و کینه : (ب) خیر و صلاح : (پ) سیر و گیاه :</p> <p>۳- در عبارت زیر غلط های املائی را بیابید و آن ها را اصلاح کنید .</p>
۰/۷۵	<p>« سپیده فردای گنجه با نهیب و سفیر گلوله های توپ روس باز شد . توده های دود و آتش و گرد و غبار ، با آخرین حلقه های شب در آمیختند ... شهری که داشت خود را برای استقبال از بهار آماده می کرد اینک بستر فوران خشم و عاز دشمن شده بود ... با این همه نفوز به حصار ، با پایداری تفنگ داران میسر نشد . دشمن با بار خفتی بر دوش ، وامانده ماندن و رفتن شده بود . »</p>
۰/۷۵	<p>۴- املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید .</p> <p>الف) خاک در کمال (مزلت / مذلت) و خواری چندین ناز می کند .</p> <p>ب) پس پروردگار (اصرافیل / اسرافیل) را فرمود .</p>
۰/۵	<p>پ) حاجت که جمله جهان اوست / (محراب / مهراب) زمین و آسمان اوست</p> <p>۵- معنای متفاوت واژه ی « محبوب » را در عبارت های زیر مشخص کنید .</p> <p>الف) « محبوب گشت از مردمان ، مگر از اطبا و ... »</p> <p>ب) « مردی محبوب بود و دیده و دلش از گناه دور . »</p>
۱	<p>۶- نقش های تبعی را در عبارات زیر مشخص کنید و نوع هریک را بنویسید .</p> <p>الف) آوازه تقوا و فضل بهاء ولد همه جا را فرا گرفت و پادشاه سلجوقی روم ، علاء الدین کیقباد از مقامات او آگاهی یافت .</p> <p>ب) مولانا عذرشان را پذیرفت و فرزند خود ، « سلطان ولد » را به طلب شمس روانه کرد و این پیک ها و نامه ها عاقبت در دل شمس ، تأثیر بخشید . شمس ، خواهش مولانا را پذیرفت .</p>

- ۰/۵ ۷- در بیت « دگر روز باز اتفاق افتاد / که روزی رسان قوتِ روزش بداد »، « صفت مبهم » را مشخص کنید.
- ۰/۵ ۸- در مصراع های زیر نقش « م » را مشخص کنید.
- ۰/۵ دریاب که مبتلای عشقم : الف) فعل اسنادی ب) متمم پ) مضاف الیه ت) مفعول
- ۰/۵ آزاد کن از بلای عشقم : الف) فعل اسنادی ب) متمم پ) مضاف الیه ت) مفعول
- ۰/۵ ۹- اجزای بیت مقابل را مطابق زبان معیار مرتب کنید.
- « گفتند به اتفاق یک سر / کز کعبه گشاده گردد این در »
- ۰/۷۵ ۱۰- نوع واژه « استاد » را در عبارت های زیر مشخص کنید:
- ایشان ، استاد زبان و ادبیات فارسی بودند . الف) شاخص ب) هسته گروه اسمی پ) مضاف الیه
- استاد معین ، فرهنگ فارسی را در شش جلد تدوین کرد . الف) شاخص ب) هسته گروه اسمی پ) مضاف الیه
- کتاب استاد ، دربردارنده مطالب مفیدی است . الف) شاخص ب) هسته گروه اسمی پ) مضاف الیه
- قلمرو ادبی (۵ نمره)
- ۰/۵ ۱۱- چرا شاعران در سرودن منظومه های داستانی اغلب از قالب مثنوی بهره می گیرند ؟
- ۰/۵ ۱۲- آرایه ی « جناس تام » را در بیت زیر توضیح دهید .
- « با زمانی دیگر اندازی که پندم می دهی / کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست »
- ۰/۵ ۱۳- با توجه به عبارت « سخنش به سخن همه شبیه باشد و به هیچ کس شبیه نباشد . در زبان فارسی ، احدی نتوانسته است مانند او حرف بزند و در عین حال ، نظیر حرف زدن او را هر روز در هر کوچه و بازار می شنویم . » به پرسش ها پاسخ دهید :
- الف) عبارت در مورد کدام شاعر است ؟
- ب) عبارت بالا به کدام ویژگی شاعر اشاره دارد ؟
- ۰/۷۵ ۱۴- معنی کنایه های زیر را بنویسید .
- الف) دو اسبه آمدن : ب) در دامن آویختن : پ) سینه سپر کردن :
- ۰/۵ ۱۵- « دریای خون » در هر کدام از بیت های زیر استعاره از چیست ؟
- الف) « در آن دریای خون در قرص خورشید / غروب آفتاب خویشتن دید
- ب) « در آن دریای خون در دشت تاریک / به دنبال سر چنگیز می گشت
- ۰/۵ ۱۶- بخش مشخص شده در سروده زیر بیانگر کدام آرایه ادبی است ؟ دلیل خود را بنویسید .
- بیداری زمان را با مکن بخوان به فریاد / و مرد خواب و خفتی / « رو سر بنه به بالین ، تنها مرا رها کن »

- ۱ - با توجه به شعر خوانی « زاغ و کبک » مصراع دوم ابیات زیر را بنویسید .
- دید یکی عرصه به دامان کوه /
کرد فراموشی ره و رفتار خویش /
- ۱۸- نویسندگان آثار مقابل را بنویسید. الف) در امواج سند : ب) غزلیات شمس : پ) روزها :
قلمرو فکری (۸نمره)
- ۱۹- بیت ها و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید .
الف) برو شیر درنده باش ، ای دغل / مینداز خود را چو روباه شل
- ب) برای من مگری و ، مگو دریغ دریغ / به دام دیو در اُفتی دریغ آن باشد
- پ) چون رایت عشق آن جهانگیر / شد چون مه لیلی آسمان گیر «
- ت) در آن باران تیر و برق و پولاد / میان شام رستاخیز می گشت
- ث) این مرد بزرگ و دبیر کافی ، به نشاط قلم در نهاد تا نزدیک نماز پیشین ، از این مهمات فارغ شده بود .
- ج) در پالیز سعدی می چریدیم ؛ از بوته ای به بوته ای و از شاخی به شاخی
- چ) حق تعالی چون اصناف موجودات می آفرید ، وسایط گوناگون در هر مقام بر کار کرد .
- ۲۰- با توجه به بیت زیر ، چه چیزی شرط گار آمدی تدبیر و اندیشه است ؟
« وگر توفیق او یک سو نهد پای / نه از تدبیر کار آید نه از رای »
- ۲۱- بیت زیر بیانگر چه دیدگاهی است ؟
« کدام دانه فرو رفت در زمین که نرُست / چرا به دانه انسانیت این گمان باشد .
- ۲۲- در عبارت « خانه آب و گل آدم ، من می سازم » منظور از قسمت مشخص شده چیست ؟
- ۲۳- شاعر در بیت زیر ، قصد بیان چه نکته ای را دارد ؟
« در آن تاریک شب می گشت پنهان / فروغ خرگه خوارزمشاهی »
- ۲۴- در عبارت زیر مقصود نویسنده از قسمت های مشخص شده چیست ؟
« مردمی که به خانه های تاریک و بی دریجه عادت کرده اند از پنجره های باز و نور گیر گریزان ه
- ۲۵- بیت مقابل ما را به چه چیزی دعوت می کند؟ « رزق هر چند بی گمان برسد / شرط عقل است جستن از درها»
- ۲۶- با توجه به بیت « عشق بازی ، کاریکاران بود / عاقلش با کار بیکاران چه کار ؟ » چه رابطه ای بین انسان عاقل و عشق وجود دارد؟

به نام خدا

پاسخ فارسی ۲، علامه حلی خوی

مؤلف پاسخنامه: علی اکبر افتخاری، رتبه ۴ کشوری انسانی

- ۱_ الف) چانه ب) بلبل، هزاردستان
ج) سینه خیز، آرام آرام د) بیهوده کاری، زیاده روی
- ۲_ الف) تضاد ب) مترادف ج) تضمن
- ۳_ سفیر: صغیر، عاز: آز، نفوز: نفوذ
- ۴_ الف) مذلت ب) اسرافیل پ) محراب
- ۵_ الف) پوشیده و پنهان ب) باحیا، سر به زیر
- ۶_ الف) فضل: معطوف، علاءالدین کیقباد: بدل
ب) سلطان ولد: بدل، نامه ها: معطوف
- ۷_ صفت مبهم: دگر
- ۸_ فعل اسنادی _ مفعول
- ۹_ یک سر به اتفاق گفتند این در کز (از) کعبه گشاده گردد.
- ۱۰_ هسته گروه اسمی _ شاخص _ مضاف الیه
- ۱۱_ به دلیل اینکه منظومه های داستانی اغلب طولانی هستند و چون در قالب مثنوی ابیات قافیه جداگانه دارند و شاعر در قید و بند قافیه نیست بهترین قالب برای سرودن داستان های بلند است.

۱۲_ چنگ اول: نوعی ساز و چنگ دوم: پنجه، بخشی از دست

۱۳_ الف) سعدی (ب) سهل ممتنع بودن سخن

۱۴_ الف) با شتاب و ذوق آمدن

(ب) متوسل شدن، یاری جستن

(پ) آماده شدن برای مقابله، شجاعت و مقاومت

۱۵_ الف) سرخی آسمان هنگام غروب خورشید

(ب) میدان جنگ

۱۶_ تضمین، شفיעی کدکنی این مصراع را از مولانا در سروده خود ذکر کرده است.

۱۷_ عرضه ده مخزن پنهان کوه

ماند غرامت زده از کار خویش

۱۸_ الف) حمیدی شیرازی (ب) مولوی (پ) اسلامی ندوشن

۱۹_ الف) ای حيله گر برو مانند شیر تلاشی از خودت نشان

بده و مثل روباهی ناتوان خود را در گوشه ای رها نکن.

(ب) در روز مرگ برای من گریه مکن و نگو افسوس که از

دنیا رفت. به حال کسی باید افسوس خورد که در دام

هوای نفسانی گرفتار است.

(پ) وقتی آوازه و شهرت عشق مجنون همچون چهره

زیبای لیلی در جهان پیچید.

(ت) جلال الدین در میدانی که تیرها مانند باران بر او می

ریختند و شمشیرها می درخشیدند، در میدان جنگ که

مانند روز قیامت بود می جنگید.

ث) این انسان بزرگ و نویسنده لایق با شادمانی شروع به نوشتن کرد تا نزدیک نماز ظهر که این کارهای مهم را تمام کرد.

ج) در آثار و سخنان سعدی که همچون باغی بود، سیر و گردش می کردیم.

چ) خداوند بلند مرتبه آن زمان که موجودات گوناگون را می آفرید، برای آفرینش هر یک از وسیله های مختلفی استفاده می کرد.

۲۰_ توفیق و خواست و اراده خداوند

۲۱_ بقایای انسان پس از مرگ

۲۲_ جسم و بدن انسان

۲۳_ نابودی حکومت خوارزمشاهیان

۲۴_ افکار کهنه و پوسیده_ اندیشه های نو و تازه

۲۵_ تلاش و کوشش برای به دست آوردن رزق و روزی

۲۶_ تقابل بین عشق و عقل